

EESTI LIPU PÄEVADEST

Sinimustvalge lipu heiskamisega muudame olulised sündmused ja tähtpäevad pidulikumaks. Näiteks heiskame Eesti lipu sünnipäevadel, kooli lõpetamise, abiellumise ja miks mitte ka pensionile jäämise puhul. Kuid peale perekondlike oluliste sündmuste on olemas ka meile kõigile ühiselt olulised rahvuslikud tähtpäevad, mil heiskame Eesti lipud.

Inimesi seob kokku ühine minevikukogemus ja ühised väärtused. Selle ühtsustunde üheks väljendamisvormiks on lipu heiskamine neil ühiselt oluliseks peetavail päevadel.

Riiklikud lipupäevad

Riigikogu on kehtestanud 18 lipupäeva. Oma sisult võib need jagada kolme rühma: omariikluse, pereväärtuste ning kultuuriga seotud sündmused ja tähtpäevad. Kõige enam on meil omariiklusega seotud lipupäevi: Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev, Tartu rahu aastapäev, iseseisvuspäev, Euroopa päev, võidupüha, taasiseseisvumispäev, Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ja Euroopa Parlamendi valimise päev ning rahvahääletuse toimumise päev.

Pereväärtusi kätkevad lipupäevi on neli: emade-, leina-, teadmiste- ja isadepäev. Meile ainuomase kultuuriga seotud lipupäevi on samuti neli: emakeelepäev, Eesti lipu, jaani- ja hõimupäev.

Uus lipupäev

Käesoleval aastal lisandus üks lipupäev – hõimupäev. Seda tähistatakse oktoobrikuu kolmandal laupäeval. Hõimupäev on soome-ugri rahvaste ühtehoidmise päev. Hõimupäeva eesmärgiks on teadvustada eestlaste kuulumist soome-ugri rahvaste perre ning sellega väärtustatakse ühist pärandit.

1931. aastal langetas Helsingis toimunud soome-ugri IV kultuurikongress otsuse hakata tähistama oktoobrikuu kolmandal nädalavahetusel hõimupäeva. Eestis tähistati 1930-ndatel aastatel hõimupäeva kontsertide, aktuste ja koosviibimistega kooli- ja vallamajades. Paljudes kohtades võis Eesti lipu kõrval näha Soome ja Ungari lippu lehvimas.

Eesti okupeerimine katkestas hõimupäeva tähistamise traditsiooni. Taasiseseisvumise järel hakati taastama ka hõimupäeva tähistamist. Kui algselt leidis hõimupäev vastukaja ennekõike koolides, siis praeguseks on kaasa tulnud erinevad haridus- ja kultuuriasutused ning kodanikuühendused. Riigikogu kehtestas hõimupäeva lipu- ja riikliku tähtpäevana 17. veebruaril 2011. aastal.

Heiskamine südame sunnil

Riigikogu kehtestatud lipupäeval ei ole lipu heiskamine kohustuslik. Samas ootab riik ja kaaskodanikud, et vähemalt kolmel päeval aastas – iseseisvuspäeval, võidupühal ja taasiseseisvumispäeval – oleksid lipud heisatud kõikidele äri-, elu- ja büroohoonetele. Soovituslikult heiskame Eesti lipud ka kõikidel teistel riiklikel lipupäevadel.

Lippude heiskamisega anname märku isiklikest rõõmu- ja kurbusepäevadest ning väljendame ka ühiseid väärtuseid ja ideaale. Isiklikel tähtpäevadel heiska Eesti lipp oma koduõues, meile kõigile olulistel tähtpäevadel katame aga kogu Eestimaa sinimustvalgete lippudega!

Gert Uihoaed

Riigikantselei sümboolikanõunik

3. jaanuar – Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev

Vabadussõjas võidelnute mälestuspäeva tähistatakse, et austada Eesti iseseisvuse eest võidelnuid.

2. veebruar – Tartu rahulepingu aastapäev

Tartu rahulepinguga tunnustas Nõukogude Venemaa tingimusteta Eesti Vabariigi iseseisvust, määrati kindlaks Eesti-Vene riigipiir ja kooskõlastati vastastikused julgeolekutagatised. Järgnevalt tunnustasid Eesti Vabariiki *de jure* paljud riigid.

24. veebruar – Eesti iseseisvuspäev

Eesti iseseisvuspäev on riigi ja rahva pidupäev. Iseseisvuspäev märgib rahva enesemääramisõiguse teostumist. 24. veebruaril 1918. a avaldas Päästekomitee „Manifesti kõigile Eestimaa rahvastele”, milles kuulutati välja Eesti Vabariik.

14. märts – emakeelepäev

Eesti keelde on talletatud meile ainuomane kultuuri- ja minevikukogemus. Emakeelepäev meenutab, et eesti keel vajab tähelepanu ning et eesti keele puhtus ja püsijäämine sõltub eesti keele kandjatest ja kasutajatest endist.

9. mai – Euroopa päev

II maailmasõja lõpu viienda aastapäeva puhul pidas Prantsuse välisminister Robert Schuman kõne, milles tõi esile Euroopa lõimumise kui tee, mis tagab sõjajärgsele Euroopale rahu ning viib õitsengule.

Maikuu teine pühapäev – emadepäev

Emadepäevaga austatakse ja väärtustatakse emade rolli ühiskonnas. Emadepäev on kõikide emade ja perede ühine tähtpäev.

4. juuni – Eesti lipu päev

Eesti lipp on eestluse kandja. Eesti lipu päeva tähistatakse Eesti Üliõpilaste Seltsi sinimustvalge lipu õnnistamise aastapäeval. Lipu heiskamine tähistab ühiste aadete ja väärtuste elujõudu ning väljendab ühtekuuluvustunnet.

14. juuni – leinapäev

Leinapäeval meenutatakse okupatsioonivõimude poolt represseeritud ja okupatsioonivõimude tegevuse läbi hukkunud isikuid. Leinapäeval ei korraldata leinaga kokkusobimatuid avalikke üritusi.

23. juuni – võidupüha

Võidupüha märgib Eesti kaitsejõudude valmisolekut kaitsta Eesti iseseisvust. 23. juunil 1919. a oli Vabadussõja üks murdepunkte: sel päeval võideti tagasi Võnnu. Pärast seda murti Saksa vägede vastupanu kogu rindel ja juuli alguses sõlmiti vaherahu.

24. juuni – jaanipäev

Jaanipäev on ürgne eestlaste pidupäev. Jaanipäev on kultuuriline side põhjala ja muinas-eestlusega. Jaanipäev tähistab suvist pööripäeva, mil päike, soojus ja valgus on saavutanud võidu külma ja pimeduse üle.

20. august – taasiseseisvumispäev

Taasiseseisvumispäeval lõppes okupatsioon Eesti Vabariigis. 20. augustil tegi Eesti Vabariigi Ülemnõukogu koostöös Eesti Komitee esindajatega otsuse taastada Eesti riiklik iseseisvus.

1. september – teadmispäev

1. septembril algab traditsiooniliselt koolides õppetöö. Teadmispäeval osutatakse erilist tähelepanu kooliteed alustajatele, kuid üldisemalt ka haridustöötajatele.

Oktoobrikuu kolmas laupäev – hõimupäev

Hõimupäev on soome-ugri rahvaste ühtehoidmise päev. Sellega väärtustame ühist pärandit ning avaldame toetust soome-ugri rahvaste kultuurilistele püüdlustele.

Novembrikuu teine pühapäev – isadepäev

Isadepäevaga austatakse isasid ja tähtsustatakse isade rolli laste kasvatamisel. Isadepäev on kõigi isade ja perede ühine tähtpäev.

Valimiste ja rahvahääletuse toimumise päev

Valimised ja rahvahääletus on kõige otsesem demokraatia väljendus. Rahvas kui kõrgeima võimu kandja sekkub siis otsustusprotsessi.